

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi ehdollisena määrätyn ajokiellon täytäntöönpanemista tarkoittavan tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanokelpoisuutta ja koetusajan alkamisen ja ajokiellon päättymisen ajankohtaa. Tuomioistuimelle ehdotetaan annettavaksi mahdollisuus jättää ehdollisena määrätty ajokiello määräämättä täytäntöön pantavaksi vas-

taavasti kuin se voi jättää ajokiellon määräämättä. Lisäksi ehdotetaan valtuutussäännöstä liikenteen ohjauslaitteita koskevien ohjeiden antamisesta täsmennettäväksi määräystenantovaltuudella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun eduskunta on hyväksynyt sen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Tieliikennelain 79 §:n 2 momentin (676/90) mukaan ajokiello on ehdollinen tuomioistuimen asettaman määräajan (koetus aika), jonka pituus on vähintään yksi vuosi ja enintään kolme vuotta. Ehdollisena määrätty ajokiello on määrättävä pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätyn todetaan syyllistyneen koetusajana tekoon, josta tuomioistuimen on määrättävä ajokieltoon.

Tieliikennelain 79 §:stä puuttuu ehdollisesta rangaistuksesta annetun lain (135/76) 3 §:ää vastaava säännös koetusajan ilmaisemisesta tuomioistuimen päätöksessä. Säännöksen puuttuminen voi johtaa siihen, että koetus aika alkaa tulkintatavasta riippuen joko päätöksen julistamis- tai antopäivästä tai siitä päivästä, jona päätös saa lainvoiman. Koetusajan alkamis- ja päättymispäivällä on olennainen merkitys sikäli, että koetusajana tehdystä 75 §:n 1 momentissa mainitusta teosta ei 79 §:n 1 momentin mukaan voida määrätä ajokieltoa eh-

dollisena ja lisäksi ehdollisena määrätty ajokiello on määrättävä pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusajana 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Asian selkeyttämiseksi ehdotetaan ehdollista ajokieltoa koskevaan 79 §:n 2 momenttiin otettavaksi tarkemmat säännökset koetusajan alkamisesta ja sen päättymispäivän ilmaisemisesta tuomioistuimen päätöksessä.

Vailla lainvoimaa oleva tuomioistuimen päätös on täytäntöönpanokelpoinen vain poikkeussäännöksen nojalla. Lain 78 §:n mukaan tuomioistuimen päätös ajokieltoon määräämisestä pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta. Vastaava poikkeussäännös puuttuu nykyisessä 79 §:n 2 momentissa täytäntöön pantavaksi määrätyn ajokiellon osalta. Näin koetusajana 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon syyllistymisen johdosta määrättävä ajokiello on 78 §:n 1 momentin nojalla täytäntöönpanokelpoinen eri aikaan kuin teon johdosta täytäntöön pantavaksi määrättävä ehdollinen ajokiello. Jotta molemmat ajokiellot alkaisivat samaan aikaan ehdotetaan 79 §:ään

lisättäväksi uusi 3 momentti, johon sisällytetään säännös ehdollisena määrätyn ajokiellon täytäntöön panemista tarkoittavan tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta valituksesta huolimatta.

Laista puuttuu säännös siitä, millä tavoin ajokiellon päättyminen on ilmaistava tuomioistuimen päätöksessä. Ajokiellon viimeisen voimassaolopäivän ilmaiseminen selkeästi on tärkeää sekä ajokieltoon määrätyn henkilön että täytäntöönpano- ja valvontaviranomaisen kannalta. Ajokiellon päättymiseen voi liittyä epä-tietoisuutta silloin, kun lyhyen ajan sisällä määrätään useampia eri ajokieltoja. Näin voi olla erityisesti silloin kun uuden ajokiellon kanssa samanaikaisesti määrätään ehdollisena määrätty ajokielto täytäntöön pantavaksi. Laista puuttuu myös säännös siitä, millä tavoin samaan aikaan määrättävät ajokiellot ovat pantavissa täytäntöön. Tilanteen selkeyttämiseksi ehdotetaan uuteen 3 momenttiin otettavaksi nimenomainen säännös siitä, että ajokiellot kuluvat kaikki yhtä aikaa. Edellä olevan perusteella sekä ajokieltoon määräämistä koskevaa 78 §:n 1 momenttia että ehdollista ajokieltoa koskevaa 79 §:n säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tuomioistuimen olisi päätöksessään mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä, joka silloin kun ehdollinen ajokielto määrätään pantavaksi täytäntöön on ajokielloista pisimpään voimassa olevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä.

Nykyisen 79 §:n 2 momentti estää kokonaan ehdollisena määrätyn ajokiellon täytäntöön pantavaksi määräämättä jättämisen niissä tapauksissa, joissa rikoksenteikijä jätetään teostaan rangaistukseen tuomitsematta. Lain 78 §:n 4 momentissa tuomioistuimelle on tällaisessa tapauksessa varattu mahdollisuus jättää ajokielto määräämättä. Lain 78 §:n 4 momenttiin verrattuna säännöstä on pidettävä liian ehdottomana ja joissakin erityistapauksissa kohtuuttomaan lopputulokseen johtavana. Jotta tuomioistuimella olisi harkintavaltaa myös ehdollisena määrätyn ajokiellon täytän-

töön pantavaksi määräämisen osalta silloin, kun henkilöä ei tuomita rangaistukseen koe-tusaikana tehdystä 75 §:n 1 momentissa tarkoi-tetusta teosta, uuteen 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi tätä tarkoittava säännös.

Liikennerekoksesta ilmoittamista koskevan pykälän sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että ilmoittamisvelvollisuus koskisi entiseen tapaan myös niitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljetettaessa tehdystä liikennerekoksesta tuomittuja rangaistuksia, jotka rangaistusmääräystuomari tuomitsee rangaistus-määräyslain 9 §:n nojalla.

Liikenneministeriö on tieliikennelain nojalla antanut päätökset liikenteen ohjauslaitteista (203/82) sekä tieliikenteen liikennevaloista (552/90). Näihin päätöksiin sisältyy mm. määräyksiä liikennemerkkien, liikennevalojen ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden päämitoista, teknillisistä ominaisuuksista ja käytöstä. Voimassa olevan tieliikennelain 50 §:n 2 momentin sanamuodon mukaan liikenneministeriö voi kuitenkin antaa vain ohjeita liikennemerkkien käytöstä. Ohjeet eivät viranomaisien määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain (573/89) nojalla ole velvoittavia. Edellä olevan johdosta valtuutussäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ehdotus ei merkitse muutosta voimassa olevaan käytäntöön.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on hyväksynyt sen.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 50 §:n 2 momentti, 78 §:n 1 momentti, 79 §:n 2 momentti, ja 106 §,

näistä 78 §:n 1 momentti, 79 §:n 2 momentti ja 106 § sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä elokuuta 1990 laissa (676/90), sekä

lisätään tieliikennelain 79 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikenneministeriö antaa tarpeelliset määräykset ja ohjeet liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä.

78 §

Ajokieltoon määrääminen

Edellä 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ajokiellon määrää tuomioistuin. Ajokielto määrätään olemaan voimassa enintään viisi vuotta. Tuomioistuimen päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

79 §

Ehdollinen ajokielto

Ajokielto on ehdollinen tuomioistuimen asettaman määräajan (koetus aika), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koetus aika alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Tuomioistuimen päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päätty-mispäivä.

Tuomioistuimen on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllystyy koetus aikana 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin jättää määräämättä pantavaksi täytäntöön, jos kuljettajaa ei tuomita 75 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrättäessä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön on ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä ajokielloista pisimpään voimassaolevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

106 §

Ilmoitus liikenne rikokosta koskevasta päätöksestä

Jos joku tuomitaan rangaistukseen tai tuomioistuimen päätöksellä määrätään ajokieltoon moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdystä liikenne rikoksesta, päätöksestä on ilmoitettava ajokorttirekisteriä pitävälle viranomaiselle oikeusministeriön määräämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Ilkka Kanerva*

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 50 §:n 2 momentti; 78 §:n 1 momentti, 79 §:n 2 momentti ja 106 §, näistä 78 §:n 1 momentti, 79 §:n 2 momentti ja 106 § sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä elokuuta 1990 laissa (676/90), sekä

lisätään tieliikennelain 79 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikenneministeriö antaa ohjeet liikenteen ohjauslaitteiden käytöstä.

Liikenneministeriö antaa *tarpeelliset määräykset ja ohjeet liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä.*

78 §

Ajokieltoon määrääminen

Edellä 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ajokiellon määrää tuomioistuin. Ajokielto määrätään olemaan voimassa enintään viisi vuotta. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

Edellä 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ajokiellon määrää tuomioistuin. Ajokielto määrätään olemaan voimassa enintään viisi vuotta. *Tuomioistuimen päätöksessä on mainittava ajokiellon viimeinen voimassa-olopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.*

79 §

Ehdollinen ajokielto

Ajokielto on ehdollinen tuomioistuimen asettaman määräajan (koetusaika), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Ehdollisena määrätty ajokielto on määrättävä pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätyn todetaan syyllistyneen koetusaikana 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon.

Ajokielto on ehdollinen tuomioistuimen asettaman määräajan (koetusaika), jonka pituus on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. *Koetusaika alkaa ehdollisen ajokiellon sisältävän päätöksen julistamisesta tai antamisesta. Tuomioistuimen päätöksessä on määrättävä ehdollisen ajokiellon koetusajan päättämispäivä.*

Tuomioistuimen on määrättävä ehdollisena määrätty ajokielto pantavaksi täytäntöön, jos ajokieltoon määrätty syyllistyy koetusaikana 75 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Ehdollisena määrätty ajokielto voidaan kuitenkin

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

jättää määräämättä pantavaksi täytäntöön, jos kuljettajaa ei tuomita 75 §:n 1 momentin tarkoittamasta teosta rangaistukseen. Määrättäessä ehdollinen ajokielto pantavaksi täytäntöön on ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä ajokielloista pisimpään voimassaolevan ajokiellon viimeinen voimassaolopäivä. Tuomioistuimen päätös pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta.

106 §

Ilmoitus liikennerikosta koskevasta päätöksestä

Jos tuomioistuin tuomitsee jonkun rangaistukseen tai määrää ajokieltoon moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdystä liikennerikoksesta, päätöksestä on ilmoitettava ajokorttirekisteriä pitävälle viranomaiselle oikeusministeriön määräämällä tavalla.

Jos joku tuomitaan rangaistukseen tai tuomioistuimen päätöksellä määrätään ajokieltoon moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdystä liikennerikoksesta, päätöksestä on ilmoitettava ajokorttirekisteriä pitävälle viranomaiselle oikeusministeriön määräämällä tavalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

